

Відділ освіти Згурівської районної державної адміністрації
Районний методичний кабінет
Згурівський НВК "Гімназія – загальноосвітня школа І ступеня"

**Формування системного підходу до
вироблення навичок гуманної поведінки в
молодших школярів**

Із досвіду роботи вихователя ГПД
Дубенської Л.П.

Згурівка
2015 р.

**Формування системного підходу до вироблення навичок
гуманної поведінки в молодших школярів.**

Зміст

Вступ

Розділ 1.Формування системного підходу до вироблення навичок гуманної поведінки молодшого школяра

Розділ 2.Шляхи гуманізації освітнього середовища в школі І ступеня в умовах ГПД

1. Казка – джерело отримання знань.
2. Гра – система соціальних відносин у наочно – діючій формі.
3. Прогулянка – корисна і активна форма відпочинку дітей.

Висновки

Література

Додатки

Виховна година "Добрий вчинок душу гріє"

Виховна година "Людяність – важлива чеснота"

Орієнтовні теми прогулянок

Спілкування з природою "У пташиному містечку"

Екскурсія "Зимова казка"

Прогулянка "Прекрасний світ навколо"

Вступ

Необхідність корекції взаємостосунків молодших школярів щодо їх гуманізації очевидна. Адже сьогодні насамперед актуальні цінності і принципи, необхідні для вільного розвитку кожного члена суспільства через стратегію доброзичливості, терпимості до чужої позиції, цінностей, культури, ідеології; необхідності до взаємного порозуміння, пошуку компромісів у вирішенні будь-яких питань. Перераховані аспекти – це важливі уміння особистості, завдяки яким спілкування між людьми стає виваженим, сприяє знаходженню істини навіть у конфліктній ситуації. Особливо це важливо для дітей шкільного віку, коли порушення прав і свобод дитини, переживання негативних почуттів, морального дискомфорту, нерозуміння з боку дорослих і однолітків відображаються на моральному становленні дитини.

Актуальність проблеми виховання гуманізму на сьогодні беззаперечна, що відображено у багатьох державних програмах і документах. Так, правовою базою для розвитку цієї проблеми в нашій країні стали Концепція громадянської освіти та виховання в Україні, Концепція безперервної системи національного виховання, Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті, Закони України „Про освіту”, „Про охорону дитинства”, Національна програма „Діти України”, в яких знайшли розкриття проблеми демократизації та гуманізації всіх сторін життя сучасного суспільства і системи освіти.

Теоретичну основу проблеми склали: культурно-історична теорія розвитку особистості; особистісно-орієнтований підхід до виховання (І. Бех, О. Коберник, Н. Ничкало, В. Оржеховська, Т. Поніманська, Р. Пріма, О. Савченко, Н. Гавриш, О. Сухомлинська); положення філософської і психолого-педагогічної науки про сутність гуманізму і гуманізацію виховання (Ш. Амонашвілі, І. Бех, М. Бубер, І. Кант, О. Кононко, В. Лекторський, Дж. Локк, А. Маслоу, М. Мчедлов, К. Роджерс, Ж.-Ж. Руссо, Г. Сковорода, В. Сухомлинський, М. Уолцер); сучасні концепції дошкільного

виховання (Л. Артемова, А. Богуш, Л. Калуська, О. Кононко, Т. Поніманська та ін.); психологічні закономірності розвитку дітей дошкільного віку (Л. Виготський, Л. Долинська, О. Запорожець, Д. Ельконін, Г. Костюк, А. Люблінська, В. Мухіна, О. Скрипченко та ін.); про закономірності морального розвитку особистості в дошкільному віці (Л. Артемова, Р. Буре, В. Кузьменко, В. Нечаєва, Ю. Приходько, Т. Поніманська) та закономірності процесу соціалізації дошкільника (А. Богуш, Н. Гавриш, В. Кузь, І. Рогальська та ін.)

Виховання у дусі гуманізму завжди було актуальною проблемою починаючи з дошкільного періоду розвитку особистості, коли важливо сформувати базові особистісні моральні якості та поняття, які б ґрунтувалися на позитивній спрямованості на людину. Тому не випадково предметом мого дослідження було формування та розвиток гуманних стосунків серед учасників освітнього процесу в молодшому шкільному віці.

Розділ І. Формування системного підходу до вироблення навичок гуманної поведінки в молодших школярів в умовах сьогодення

Кожна виховна система базується на цінностях, які визначають напрям виховного процесу: на інтереси суспільства, держави чи на особистість (індивідуально-особистісний розвиток); на взаємини між учасниками процесу (авторитарні чи гуманістичні); на зміст виховного процесу (знаннєвий чи розвивальний).

Гуманістична система ставить в “епіцентр виховання” особистість дитини, як найвищу цінність життя. Формування особистості передбачає не тільки рівень розвитку соціальних властивостей людини, а й виховання цінності, що виражає “ідеал людини, який у будь-яких умовах зберігає справжню людяність” (А. Швейцер).

У гуманістичній школі вихованець є суб'єктом життя, вільною, духовною особистістю, що має потребу в саморозвитку. Тому виховання зорієнтовано на розвиток внутрішнього світу учня, на міжособистісне спілкування, діалог, на допомогу в особистісному рості.

У Згурівському НВК “Гімназія – загальноосвітня школа І ступеня”, де з 2008 року впроваджено гуманістичну систему виховання, предметом виховання є людина – дитина, підліток, юнак, духовний світ конкретної дитини, джерела її розумового, морального, емоційного, фізичного, естетичного розвитку.

Процес виховання полягає у єдності духовного життя вихователя і вихованців, у єдності їх ідеалів, інтересів, думок, переживань. Співробітництво дітей і дорослих, довіра дітям, виховання без покарань, творча праця і моральна свобода, можливість вибору вчинку, лінії поведінки, способу життя, прийняття відповідальності за свій вибір – важливі гуманістичні принципи, на яких побудована система гуманістичного виховання.

Основними завданнями, які розв'язує сьогодні школа, зокрема групи продовженого дня, є забезпечення сучасної якості навчання та виховання, сприяння розумовому, фізичному та моральному розвитку дитини.

У групах продовженого дня міцніше згуртовується колектив дітей. Для учнів початкових класів навчально-виховний процес у групах – це фрагмент реального життя із системою конкретних стосунків.

Найголовніше – це зробити кожну дитину суб'єктом діяльності, формувати гуманне ставлення молодших школярів до світу, природи, людини, праці і до самого себе.

У своїй роботі всю навчальну і позакласну роботу учнів проводжу в раціональному режимі, а також за постійної активності дитячого колективу. Всі ці фактори у сукупності позитивно впливають на учнів. У групі більш ефективно вирішуються навчальні та виховні завдання: підвищення якості знань, розвиток інтересів і здібностей школярів, підготовка учнів до суспільно корисної праці, фізкультурно-оздоровча робота, виховання колективізму і взаємодопомоги.

У нашій країні ідеал гуманістичного виховання блискуче реалізовував у 50-60 роки ХХ століття В.О. Сухомлинський. Уся освітня система була орієнтована на творення щастя кожного вихованця, доброго ставлення до дітей, створення умов для індивідуально-творчого розвитку кожної особистості. “Виховання полягає в тому, - стверджував він, - щоб уміло, розумно, з тисячі граней знайти ту, яка, якщо її, як перлину шліфувати, засяє неповторним сяйвом людського таланту, а це сяйво принесе людині особисте щастя. Відкрити - у цьому мистецтво виховання”.

Вихователь повинен вжитися у світ дитини, бути наставником і другом, однодумцем, переживати разом з нею радість перемоги і гіркоту поразки.

Природа, на думку відомого грузинського психолога і педагога Ш.О. Амонашвілі, закладає в дитині можливості безмежного розвитку. Школа бере на себе відповідальність продовжити справу природи і зробити з неї шляхетну людину.

Серед актуальних проблем, що стоять перед сучасною педагогічною наукою, одна із найважливіших – розробка ефективних форм і методів виховання культури поведінки молодших школярів, підготовка їх до повноцінного життя у суспільстві. Моральне виховання молодших школярів є однією з найскладніших, тому що об'єктом праці є найтонші сфери духовного життя особистості: формується розум, почуття, воля, переконання, самосвідомість. Впливати на ці сфери можна тільки так само розумом, почуттям, волею, переконанням, свідомістю. А особлива роль позитивного прикладу у гуманному вихованні молодших школярів належить сім'ї, адже вона – колиска морального виховання. Багаторічний досвід дає змогу стверджувати, що успіху у виховній роботі з молодшими школярами можна досягти тільки систематично творчо співпрацюючи з батьками. Лише за умов доброзичливої підтримки та допомоги батьків педагог зможе досягти належної ефективності навчально–виховного процесу, здійснити особистісний підхід до кожної дитини, урахувуючи не лише її індивідуальні здібності, нахили, особливості темпераменту, але й середовище, у якому її виховують удома: її родину, сім'ю. Тому у своїй роботі підтримую тісний зв'язок з батьками вихованців. Проводжу бесіди, зустрічі, анкети.

У процесі виховання роль батька і матері має бути однаковою. Вони для молодших школярів – нерозривне ціле. А їх окремі впливи переплітаються, доповнюють один одного. Тому позитивний приклад з боку батьків і вихователя необхідні для дієвого гуманістичного виховання.

Розділ II. Шляхи гуманізації освітнього середовища в школі I ступеня в умовах ГПД

Казка – джерело отримання знань.

Необхідно зазначити, що одним із джерел отримання знань молодшими школярами про соціальні норми поведінки, формування у них позитивного ставлення до оточуючих є казка, оскільки вона найбільш відповідає сутності молодших школярів. Алегорична форма багатьох казок дає змогу ознайомити молодших школярів з тими чи іншими поняттями, нормами, правилами поведінки та передати внутрішні почуття персонажів, спонукати до роздумів, завдяки яким молодший школяр переносить з казки у реальне життя і по-новому, бачить себе, аналізує свою поведінку.

Слухання казки допомагає молодшим школярам навчитися розуміти внутрішній світ героїв, а через них і внутрішній світ інших людей, вчить співчувати, набувати впевненості у собі.

Використання тематичного багатства казок істотно впливає на формування культури поведінки молодших школярів, позначається на їхній поведінці та вчинках.

Так, наприклад, переглядаючи фрагмент казки “Гуси – лебеді” з учнями 2 класу, за допомогою запитань підводжу їх до висновку, що людяність – важлива чеснота.

На занятті в 1 класі за допомогою літературної гри “З якої це казки?” вчу вихованців розрізняти добро і зло, прищеплюю бажання робити добрі вчинки.

Саме казка вчить дитину аналізувати вчинки героїв, а завдання вихователя навчити розрізняти добро і зло.

Гра – система соціальних відносин у наочно – діючій формі.

Серед різноманітних форм і методів гуманістичного виховання важливе місце посідає гра. Саме гра – природний для молодших школярів вид діяльності, де вони не тільки відображають реальне життя, а й перебудовують його, аналізують поведінку героїв.

Так, в особливих ігрових умовах молодший школяр має змогу моделювати систему соціальних відносин у наочно-діючій формі, орієнтуватися в них.

Обмаль досвіду взаємин молодших школярів потребує створення спеціальних виховних ситуацій, “запрограмованих” переживань. Під час обговорення ситуації перед молодшими школярами постає проблема морального вибору, що дає змогу їм мотивувати вчинки, поведінку, готує до прояву культури взаємин, спілкування у реальному житті.

Головні умови ефективності застосування дитячих ігор – органічне включення в навчальний процес; захоплюючі назви; наявність справді ігрових елементів, зокрема зачинів, римування, обов’язковість правил, які не можна порушувати, використання лічилок.

А.С.Макаренко вважав дитячі рольові ігри такими ж важливими для розвитку дитини, як для дорослого справжню працю. Однак, зазначав він, що тільки та гра є педагогічно цінною, в якій дитина активно діє, будує, комбінує людські відносини. За цих умов вона може виконувати різні ролі: бути командиром, виконавцем, творцем, знаходити умови для виявлення своїх здібностей та життєвої активності.

Важлива риса сюжетно-рольової гри – її емоційна насиченість, природність почуттів, які переживає дитина і які пов’язані з виконуваними ролями: турбота, ніжність “матері”; відповідальність “лікаря”; справедливість “вихователя” тощо. У колективних іграх виявляється дружба, товаришування, взаємна відповідальність. Дитині приносить задоволення досягнення результату, подолання труднощів.

Так, у рольовій грі “Планета Добряндія” даю змогу дітям чітко розмежувати значення добра для людини, розвиваю уяву, увагу, мислення, вчу чітко та логічно викладати свою думку. Пропоную доторкнутися до казки і створити казкову планету “Добряндію”:

- уявити і намалювати;
- описати характер жителів;
- розіграти ситуацію, коли жителі нашої планети потрапили на цю планету.

Створюю ігрову ситуацію, в яку може потрапити кожний. За допомогою психологічного аналізу підводжу дітей до розуміння і усвідомлення своїх помилок.

Учні 1 класу полюбляють такі ігри-вправи: “Усмішка по колу”, “Спіймай комплімент”, “Я ввічливий”, “Мішок щастя”; “П’ять добрих слів”; “Побажай добра собі і всім” та інші, де пропонується кожному учаснику імітувати передачу усмішки по колу, “беручи її в руки”, говорити добрі побажання, “чарівні” слова.

Прогулянка – корисна і активна форма відпочинку дітей.

Прогулянка – це педагогічно-організаційна форма активного відпочинку дітей. Вона розв’язує, передусім, завдання по відновленню розумової працездатності, а також сприяє розширенню світогляду дітей, розвитку їх пізнавальних інтересів, формує навички моральних взаємин.

Під час прогулянки вихователь організовує пізнавальну діяльність, організовує спілкування між учнями і вихователем, моральне виховання дітей, навчає узгоджувати свою поведінку із загальноприйнятими нормами поведінки.

Існує досить багато видів прогулянки, і це дає можливість урізноманітнювати форми її проведення протягом усього року. Кожен вид прогулянки обумовлений своєю метою і правилами, яких необхідно дотримувати.

Прогулянка в групі продовженого дня може мати оздоровчу спрямованість, коли діти виконують певні фізичні вправи, рухи, грають в ігри. Пізнавальну спрямованість, де повною мірою задовольняються потреби організму дитини у відпочинку, благотійно впливає на формування такої важливої для навчальної роботи якості як спостережливість, збагачує учнів новими уявленнями і поняттями про навколишній світ, розвиває позитивне ставлення до навчання, підвищує зацікавленість, привчає бути уважними до думки товаришів. Під час таких прогулянок завдання вихователя сприяти розвитку

спостережливості та допитливості. Тому під час підготовки до прогулянки передбачаю проведення спостережень за рослинами і тваринами, працею людей, проводжу бесіди, дидактичні ігри.

Особливе місце серед прогулянок посідає прогулянка у природу. Природа завжди залишає глибокий слід у душі дитини, впливає на її почуття своєю яскравістю, багатогранністю, динамічністю. Діти дивляться зацікавлено на навколишній світ, але не бачать усього, іноді не помічають головного. Якщо поряд перебуває вихователь, який дивується і милується разом із ними, учить їх не лише дивитися, але й бачити, діти бажають дізнаватися ще більше. Любов та інтерес дітей до природи вихователь має використовувати для їх всебічного гармонійного розвитку, навчати дітей берегти природу, насолоджуватися її красою, відтворювати її. Прогулянки будуть радісними, цікавими і досягнуть мети за умови, коли вихователь не лише ознайомить дитину з таємницями природи, але й разом із нею буде радіти їй, шукати цікаве в житті рослин і тварин, насолоджуватися природою (пахощами квітів, красою метелика, загадковим шелестінням листя, особливою тишею природи).

Правильне сприйняття природи допомагає розвивати такі якості дитини: життєрадісність, чутливість, повагу до всього живого, співчуття. Дитина, яка полюбила природу, бездумно не рватиме квітів, не розорюватиме пташиних гнізд, не знущатиметься над тваринами. Такій дитині доступне почуття краси природи, що допомагає розвитку художнього смаку і розуміння прекрасного.

Висновки

Гуманізація навчально-виховного процесу є однією з тих проблем, які можна назвати "вічними". Вона така ж вічна, як і саме виховання.

Гуманістична педагогіка - це педагогіка розвитку. А для цього потрібен учитель, здатний олюднити, гуманізувати виховання, у якого пріоритетним є не зміст виучуваного, а ті образи, переживання, ставлення до навколишньої дійсності та історії, які виникають у дітей у процесі засвоєння навчального матеріалу.

Гуманістичний підхід у вихованні молодших школярів неможливо звести до якихось конкретних технологій чи методів - це цілісна орієнтація, в основі якої лежить перебудова особистісних установок самого педагога.

Відділ освіти Згурівської районної державної адміністрації
Районний методичний кабінет
Згурівський НВК «Гімназія – загальноосвітня школа І ступеня»

Матеріали підготувала
вихователь ГПД
Дубенська Л. П.

Згурівка
2015 р.

Тема. Добрий вчинок душу гріє.

Мета: продовжити розмову про людські достоїнства і вади; вчити розрізняти добрі і злі вчинки; формувати здатність оцінювати навколишній світ, орієнтувати на життєво важливі цінності; викликати бажання творити добро й уникати злих вчинків.

Наочне оформлення: вислови про добро, сюжетні малюнки, ілюстрації до казок, учнівський ранець, телеграми.

Обладнання: аудіоапаратура, ІКТ.

Форма проведення: виховна година.

Хід уроку.

I. Організаційний момент.

Сядьте, діти, всі рівненько,

Усміхніться всі гарненько,

Настрій на урок взяли,

Працювати почали.

II. Повідомлення теми і мети.

Вихователь. - Подивіться, яка весела хмаринка намальована. А які краплинки дощу вона принесла? Тут є літери. Давайте утворимо з них слово. (Добро)

Люди існують на землі разом. Тому весь час між ними виникають різні стосунки. Уявіть, що б почалося, якби кожен робив тільки те, що йому подобається. Тому за багато років існування люди намагалися жити так, щоб усім було добре.

Сьогодні ми з вами поговоримо про вчинок, його наслідки, які бувають вчинки, навчимося їм давати оцінку.

III. Мотивація виховної діяльності.

Вихователь. - Діти, що таке вчинок?

(відповіді дітей)

За тлумачним словником слово вчинок означає: “Вчинок – це те, що здійснене, це реальна дія”.

Вихователь. - Справжня людина, за глибоким переконанням нашого народу, - це людина з добрим серцем і світлою душею. Із давніх часів цілком природнім і закономірним вважалося допомогти знедоленому, нещасному, поділитися шматком хліба, дати притулок бездомному, порятувати хворого, захистити скривдженого. Отже, сьогодні ми навчимося розрізняти добрі і погані вчинки.

IV. Основна частина.

Вихователь. – Діти, а ви любите казки?

А найкращих людських якостей вчать нас герої улюблених казок.

1. Гра “З якої це казки?”

Вихователь. - Давайте пограємо в гру “З якої це казки?”

Він звірят усіх лікує,
Від халепи їх рятує,
І зайчат, і мавпенят,
Бегемотів і тигрят,
Вилікує він за мить
Все, що в звірів заболить,
Наш добрий лікар... (Айболить)

- Про кого йде мова?

- Яку добру справу виконував лікар Айболить?

Сидить півник на печі,
Їсть смажені калачі,
Тут лисичка прибігає,
Півника мерщій хапає,
Біжить котик рятувати,
В лисиці півника забрати. (Котик і Півник)
- Хто і яке добре діло виконав у цій казці?

Вигнав дід козу із хати,
 Та й пішла вона блукати,
 В зайця хату відібрала.
 Всі козу ту виганяли.
 Рак козуню ущипнув -
 Зайцю хату повернув. (Коза-дереза)
 - Хто допоміг зайчику повернути свою хатину? Яким він був?

У печі зміючку спік,
 Сам на дерево утік.
 Його гусятко врятувало -
 На крилечка свої взяло,
 Принесло до тата й мами,
 Частувалось пирогами. (Івасик-Телесик)
 - Хто у цій казці зробив добрий вчинок?

Вихователь. - Діти! Хоч у вас за плечима зовсім небагато життєвого досвіду, але кожний прийдешній день ви пізнаєте щось нове у цьому неповторному світі з книг, зі своїх підручників.

Сподіваюся, що там ви також багато читали про різні добрі вчинки.
 Можливо, хтось хоче поділитися своїми враженнями ?

2. Робота з віршованим матеріалом.

Учень 1.

Твори добро та будь завжди привітна.
 Дитино! Ти приходиш для добра.
 Любов у серденьку хай сонцем квітне.
 Збагнути це тобі уже пора.

Учень 2.

Ти усміхнися небу,
 Усім, хто біля тебе!
 І братику й сестричці,

І сонечку й травичці.
 Люби усіх довкола,
 Удома та у школі,
 І ця любов із неба
 Повернеться до тебе.

Учень 3.

Всміхнися щиро, від душі
 Ти –у житті на старті!
 І щастя всім нести спіши,
 Бо люди того варті!
 В життя із усмішкою йди,
 І стане всім світліше.
 Ти сонечко в душі знайди
 І йди з ним сміливіше.

Учень 4.

Прощай дрібні образи
 І помирись одразу.
 Хто вміє всім прощати,
 Сильнішим здатен стати.
 Твори добро, дитино,
 І у твоїй родині
 Воно знайде домівку
 Віднині і довіку.

Отже, творити добро можна і словом, в щирою усмішкою, і доброю порадою.

3. Робота з ІКТ.

Вихователь. - Діти ви любите мультфільми?

То давайте подивимося уривок із мультфільму “Дід Мазай і зайці” і дамо відповідь на запитання: хто іще, крім людей, потребує нашої доброти, наших добрих вчинків?

(відповіді дітей)

4. Робота в групах.

Вихователь. - Коли я сьогодні йшла до вас, мене попросили передати 3 телеграми, які надійшли від живої і неживої природи. Зараз ми розділимося на групи і з'ясуємо, як ми можемо допомогти представникам природи.

1 ТЕЛЕГРАМА

Я маленьке, невеличке.

Даю всім смачну водичку.

У лісочку живу я.

Доля нелегка моя.

Смігтям і брудом засмітили люди,

Всихаю, чахну, бо навколо купа бруду.

- Від кого надійшла ця телеграма?

Як ми можемо допомогти?

2 ТЕЛЕГРАМА

Я ще маленьке, я тоненьке, можуть всі зламати мене, що робить мені, скажіть? Як же вижить? Допоможіть.

- Хто ж це так просить нашої допомоги?

3 ТЕЛЕГРАМА

Спасіть нас! Врятуйте! Ми замерзаємо, ми голодуємо. Допоможіть.

- Діти, а хто ж це так благає про допомогу? Як ми можемо допомогти?

Фізкультхвилинка

Станьте, діти, потягніться

І до сонця посміхніться.

Всі піднесли руки - раз!

На носках стоїть весь клас,

Два - присіли, руки вниз,
 Раз – і вгору, два – і вниз,
 Будем дружно ми вставати,
 Щоб ногам роботу дати.
 Раз присіли, два піднялись.
 Хто старався присідати.
 Може вже відпочивати.

5. Рольова гра

Сценка “Неохайний ранець”

Вихователь. - Ой, діти, хто це? Прислухайтесь, хтось тоненьким голосочком плаче. Хто це там за дверима? (Виходжу за двері і повертаюся з неохайним ранцем) Ви не знаєте, хто це плакав, чий це ранець? (Діти не знають.) А може там ще хтось є? (Знову виходжу і повертаюся із старшим учнем.)

Учень. - Ой, як добре, що ви забрали цього ранця, я за ним по всій школі бігав, а він утікав від мене і заховався. Я їсти захотів, а там мій обід.

Вихователь. - А чого він від тебе втік?

Учень. - Ну, як вам сказати... Взагалі, він мій, але я вже не хочу з ним ходити до школи, бо вже дорослий, а ранець такий, як для малих дітей. Він мені і не потрібний, там все одно нічого не можна знайти: ні олівця, ні ручки, ні зошитів. Навіщо той ранець? Ручку можна і в кишені носити.

Вихователь. - А давай подивимося що в ньому є, чим він тобі не догодив. (Висипаю все з ранця на стіл) Ти лише поглянь чого тут нема? А от того, що потрібно учневі, нема. Зошити зігнуті і без обкладинок. Ручки поламані, а олівця жодного немає. Лінійка також поламана, А кругом крихти, бруд.. Який сором!.. Та й на себе поглянь, ти на учня не схожий: без форми, брудний, невмитий... Як ти вчишся? І з якого ти класу?

Учень. - Я не з вашої школи, віддайте мені ранець і я піду...

Вихователь. - Е, ні, ти спочатку приведи в порядок свій ранець, а тоді вже побачимо, може, він і сам до тебе захоче повернутися. (Іде)

- Діти, вам сподобалося те, що ви побачили?

- Хто хоче висловити свою думку щодо цього?

Учень 1.

У портфелі стільки бруду,

Горе, лишенько моє!

Так вести себе не буду.

В мене скрізь порядок є.

Учень 2.

Там і гайки, і дротина,

Молоток, пісок, обід.

Хіба учень цей хлопчина?

Це не учень – просто стид!

Учень 3.

Треба змалку вже звикати

До порядку геть в усім.

Митись, чистити, складати,

Щоб було приємно всім.

Учень 4.

От, якби була я ранцем,

Я б сердитою була.

І не зналася б з поганцем,

Не простила б йому зла.

(Стук у двері. Заходить той самий хлопець, але чистенький, у формі –все в порядку).

Вихователь. - Це ти? Той самий хлопчик, від якого ранець утік?

Учень. - Так. Це я. Але я вже не той, що був. Мені стало дуже соромно, що маленькі школярі такі охайні, старанні, чистенькі, а я такий великий, і в мене все було навпаки. Тому я вирішив змінитись і звикати до порядку, до чистоти. Тепер я буду ходити до школи з цим ранцем, а в ньому в мене буде повний порядок, як і належить справжньому учневі. Нічого лишнього немає, тому що сторонні предмети в школу носити заборонено. Вони відволікають від навчання, я думаю, що ми з ранцем помиримся, я в нього попросив пробачення.

Що ж, нема де правди діти,
Був я лежень і лайдак.
Ви такі не будьте, діти,
Не поведьтєся ви так.
А дотримуйтєся порядку
І живіть в ясній красі.
Спорт любіть, робіть зарядку
І охайні будьте всі.
Я також часу не згаю,
Хоч колись його губив.
Я також часу не згаю,
Все я добре зрозумів.
Щиро вдячний за науку,
В час, коли попав в біду,
Ранець свій беру я в руку
І навчатися іду.
До побачення, бувайте!
Не марнуйте, діти час.
Слів моїх не забувайте.
Буде добре все у вас!
До побачення! (Іде)

Вихователь. - А тепер сподобався вам цей хлопчик? Яким потрібно бути, щоб не гаяти даремно часу, щоб про вас гарно відгукувалися люди?

6. Корисні поради.

Вихователь. - Діти, існує істина проста – людина починається з добра.

Від добрих справ ми відчуваємося щасливими. Тому прошу кожного з вас подумати про добру справу, яку вам під силу зробити, щоб комусь стало легше, було приємно, щоб світ став трішки кращим.

Якщо хто іще не намітив собі доброї справи, то їх здійснити вам допоможуть добрі поради.

Хлопчик.

Для хлопців завжди дуже радий

Я дати ось які поради:

Увагу щоб звернуть на себе,

Як слід навчатися нам треба,

Не смикати дівчат за коси,

Робити все, що вони просять.

Не будь хвалько і задавака,

Не змушуй меншого заплакати.

Коли врахуєш ці поради,

Вона дружить з тобою рада.

Дівчинка.

У дівчат свої секрети.

Слід їм знати ці куплети.

Чисті, руки, одяг, щічки,

В косах гарні білі стрічки.

Все важливо для дівчаток

З голови до самих п'яток.

Та віддавна й дотепер

Цінять правильні манери.

А грубити, з кимось битись

Для дівчаток не годиться.

Вихователь. - Сподіваюся, що всі ці поради ви взяли до уваги і обов'язково ними скористаєтеся.

7. Гра “Добрі чарівники”

Вихователь. - А зараз пропоную вам стати добрими чарівниками. Подаруємо один одному посмішку і разом з тим будемо говорити добрі побажання, щоб від ваших слів стало приємно і радісно. У своїй душі віднайдіть чарівне тепло для кожного.

- Що ви відчували, коли чули такі слова?

- Отже, як іще можемо творити добро? (Говорити добрі слова)

- Запам'ятайте. Добре слово звеличує людину.

V. Підсумки заняття. Рефлексія.

Вихователь. - Діти, то про що ми сьогодні говорили на нашому занятті?

- А тепер ми з вами перевіримо, як ви засвоїли, який вчинок добрий, а який поганий. Ось у мене є картинки, на яких зображені і добрі вчинки, і погані. Ви маєте пояснити, який це вчинок і прикріпити на дошці під написом добро або зло.

(Діти виходять по черзі, роблять свій вибір, коментуючи зображення на картинках.)

- А на завершення нашого заняття я хочу всім вам і вашим батькам, друзям, нашим гостям побажати добра.

(Кліп “А я бажаю вам добра”)

Відділ освіти Згурівської районної державної адміністрації
Районний методичний кабінет
Згурівський НВК «Гімназія – загальноосвітня школа І ступеня»

A close-up photograph of a human hand gently cupping a small, translucent globe of the Earth. The hand is positioned over a field of vibrant green grass. The globe shows the continents of North and South America. The background is a soft, out-of-focus green field under a bright sky.

Виховна година
«Людяність - важлива чеснота»
(Для учнів молодших класів)

Матеріали підготувала
вихователь ГПД
Дубенська Л. П.

Згурівка
2014 р.

Тема. Людяність – це важлива чеснота.

Мета: навчати дітей орієнтуватися в моральних якостях людини; формувати уявлення учнів про загальнолюдські цінності, зокрема про людяність як необхідну кожному чесноту; викликати осудливе ставлення до проявів байдужості, душевної черствості; виховувати доброзичливі стосунки між дітьми класу, прагнення допомагати один одному, виявляти співчуття та співпереживання до проблем інших.

Обладнання: аудіоапаратура, ІКТ.

Наочне оформлення: картки з народними прислів'ями, конверти з літерами, ілюстрації до художніх творів, картки з цитатами.

Музичне оформлення: пісня “Два кольори”.

Форма проведення: виховна година.

Хід заняття

I. Організаційний момент.

Релаксація.

Гра: “Назви слово протилежне за значенням”.

некрасивий – вродливий

злий – добрий

дурний – розумний

жадібний – щедрий

грубий – чемний

ледар – працьовитий

брехливий – чесний

боягуз – сміливий

байдужий – чуйний.

- *Кого можна охарактеризувати такими рисами?*

Вихователь. - Один мудрець сказав: “Людина – це її вчинки”. Кожен із нас живе у прекрасному світі. Це світ природи, світ рукотворних речей і, насамперед, світ таких же, як і ми, людей.

- *Усі люди між собою однакові, чи різні, як ви вважаєте?*

- *Чим відрізняється одна людина від іншої?*

- Звісно нас відрізняє і зовнішність, і вік, і рід занять. Але іноді на адресу будь-кого незалежно від віку та роду занять можна почути, що “Це культурна, ввічлива людина”, або навпаки “Це недобра, невихована людина”.

- *Як ви думаєте, що найголовніше в кожній людині?*

- Отже, це її вдача, внутрішній світ, манера поведінки, ставлення до інших.

II. Повідомлення теми та мети.

- Сьогодні на нашому занятті ми торкнемося дуже важливої теми: Людяність – це важлива чеснота. Саме так звучить тема нашого сьогоднішнього заняття. Сьогодні нас із вами чекає розмова про те, що таке людяність, які вчинки свідчать про неї.

- *Діти а хто знає, що таке людяність?*

- Давайте звернемося до нашого словничка: Людяність це – гуманність, чуйність, здатність співчувати, розуміти іншого.

III. Мотивація виховної діяльності.

- Обговорюючи цю тему, ми спробуємо побачити в собі гарне і погане для того, щоб стати трішки кращими – добрішим, чемнішими, більш культурними та вихованими.

IV. Основна частина.

1. Робота з ІКТ.

- *Діти, а ви любите казки?*

- У житті, як у казці, ми завжди вибираємо, яким шляхом іти, як вчинити, і наш вибір характеризує нас самих. Як і в чому давайте поміркуємо разом.

Але спочатку давайте подивимося уривок із мультфільму “Гуси-лебеді”.

- *Чи правильно зробила Маша, залишивши одного братика?*

- *Чи схвалюєте ви її рішення виправити свою помилку?*

- *Чому річка допомогла Маші?*

- *Як піч врятувала дітей?*

- *Чому казка нас навчає?*

Вихователь. - Думати не лише про себе, але й про інших, відчувати чужу біду чи просто неприємність і зарадити їй – ознака людяності.

- Всюди, де оточують нас інші люди, ми стикаємося із чуйністю та байдужістю, зі співчуттям та з душевною черствістю. І для того, щоб відчути себе людиною, не обов'язково звершувати подвиги і рятувати комусь життя. Інколи слід просто подивитися довкола себе. Місце для прояву людяності знайдеться завжди, щодня, у будь-якій буденній ситуації.

- Пропоную вашій увазі ситуацію, в яку може потрапити кожний.

2.Аналіз психологічної ситуації.

Оленка сиділа на перелазі й весело махала ногами. В руках вона тримала щось схоже на маленьку диньку. Дівчинка відколупала шматочки оранжевої шкірки й кидала їх у калюжу.

- Що це в тебе? – підбіг Сергійко.

- Хіба ти не бачиш? – буркнула Оленка.

- Мандаринка! Така, як мені тато з міста привозив. Пам'ятаєш? Я й тобі давав...

- От і не вгадав!

- А що ж?

- Апельсинка! – сказала дівчинка. І рожева скибочка сховалася у неї в роті.

- Дай і мені покуштувати, - попросив хлопчик.

- Вона недобра. Гірка й кисла.

- Та нічого, дай хоч одну скибочку.

- Кажу тобі, що вона погана, - відказала Оленка і скочила з перелазу.

У цю мить апельсин вислизнув з Оленчиних рук і покотився прямо в калюжу. Дівчинка ойкнула і заплакала.

- Чому ж ти плачеш? – здивувався Сергійко. – Вона ж погана!..

- *Діти, що ви думаєте про поведінку Оленки?*

- *Як вона вчинила?*

- *Хто із дітей, на вашу думку, більш людяний, вихований?*

- *Чи зрозуміла Оленка, що вона вчинила неправильно?*

Вихователь. - Розуміння, усвідомлення своїх помилок – важливий крок до того, щоб у майбутньому їх уникнути. Ви ще діти і не завжди знаєте, як правильно вчинити в тій чи іншій ситуації, тому, щоб вчинити правильно, потрібно звертатися за порадою .

-А до кого можна звернутися за порадою?

- А ще можна звернутися за порадою до книги. Адже народна мудрість гласить: “Книга вчить, як на світі жить”.

- Ви, мабуть, трішки стомилися, то давайте відпочинемо і проведемо фізкультхвилинку.

Станьте, діти, потягніться

І до сонця посміхніться.

Всі піднесли руки - раз!

На носках стоїть весь клас,

Два - присіли, руки вниз,

Раз – і вгору, два – і вниз,

Будем дружно ми вставати,

Щоб ногам роботу дати.

Раз присіли, два піднялись.

Хто старався присідати.

Може вже відпочивати.

Вихователь . - Людяність - одна із найцінніших рис нашого характеру. У неї є чимало сестер, які йдуть із нею поруч. А для того, щоб дізнатися, що це за сестри, вам потрібно виконати наступне завдання.

3.Робота в групах.

- 1 команда.....

- 2 команда.....

- Увага! Кожна команда отримує по конверту, в них знаходяться літери. Із цих літер потрібно скласти слова. Ці слова і є сестри людяності, а що це за слова ми зараз дізнаємося.

- У мене є ще одне завдання для наших команд. Кожна команда отримує картки. На цих картках написані 3 прислів'я, їх потрібно зібрати.

1- За добро – добром платять.

- Не одежа красить людину, а добрі діла.

2 - Хто людям добро бажає –той і собі має.

- Тепле слово і в мороз зігріє.

3 - Про добре діло – говори сміло.

- Батьком - матір'ю не хвалися, а хвалися честю.

- *Діти, а про що сказано в цих прислів'ях?*

- *Можливо хтось із вас іще знає такі прислів'я?*

- Якщо до тебе хтось добрий, будь до нього ще кращий.

- Свій розум май і людей питай.

- Якщо добре вмієш робити, то навчишся, як жити.

- Маленька правда переможе велику неправду.

- Роби добре, воно дорожче за золото.

- Добро і розум - краса людини.

- Кожна людина має зрозуміти важливість сказаного слова і силу та значення своїх вчинків. Адже за все, що ми сказали, зробили, несемо відповідальність і розплачуємося у цьому світі. Тому кожному з дитинства необхідно задуматися над цим і поводитися так, щоб нести до людей добро, любов, світло, радість.

Учень1.

Ввічливість двері в серця відчиняє

Силу велику скрізь ввічливість має.

Лагідним треба нам бути з близькими,

А не поганими і не лихими.

Учень 2.

Вирви з душі ти гординю і лінь,

І якнайдалі від себе закинь.

Правила вивчи усі послідовно

І з усіма ти поводи́ся тактовно.

Отже, між людьми слід поводитися делікатно, щоб не скривдити і не образити ні словом, ні ділом.

А тепер давайте пограємося.

4.Вправа-гра “Мухи краще ловити на мед”.

Потрібно 6 учасників, об'єднатися в пари, стати обличчям один до одного. Один із пари затискає руку в кулак і тримає його перед напарником. Напарник має розтулити кулак партнера за 10сек.

- *Чи всім вдалося розтулити кулак?*

- *В який спосіб?*

- *Хто це зробив не силою, а чемно попросивши?*

- *Які якості ми проявляємо, коли чемно просимо щось в іншого?*

5.Робота з віршованим матеріалом.

Вихователь. - А зараз я хочу, щоб ви послухали вірш, який написав Сергій Павленко. Називається він “Двокольорний вірш”, прочитають його Удовенко С., Черепинець А.

- Коли де-небудь квітку бачу “Зірви!” - кричить мені, аж плаче.

- Коли де бачу квітки очі, “Люби!” - вона мені шепоче.

- Повз деревце іду зелене, “Зламай!” схиляється до мене.

- Повз деревце іду зелене, “Привіт!” схиляється до мене.

- В гніздечку пташку стріну в гаї, “Зжени!” - мерщій мене благає.

- В гніздечку пташку стріну в гаї, питає пташка: “Як ся маєш?”

- “Забий!” з болота жаба просить.

- “Замуч!” - цвіркун цвіркоче в просі.

- “Спочинь!” - з болота жаба просить.

- “Всміхнись!” - цвіркун цвіркоче в просі.

- Е, ні, негарний вірш такий. Хай ліпше буде навпаки.

- Який же світ кругом чудовий! Додому йду в добрі й любові.

1. - *Чому цей вірш називається двокольорним?*

2. - *Хто з дітей читав про добрі справи?*

3. - Якому настрою сприяють добрі справи?

4. - Який колір фарби ви б обрали для вираження добра , радості?

5. - Про які погані вчинки говорилося у вірші?

6. - Як би ви вчинили, коли б побачили красиву квітку?

7. - Що б зробили, коли б побачили жабку, цвіркуна?

8. - Який колір характерний для вираження смутку, зла?

- Отже, добро, радість завжди зображується світлими, яскравими кольорами.

А зло, грубість, смуток – чорними.

7. Пісня “Два кольори”.

- Все починається в житті з малого, як добре, так і зле. І, як говорить народна мудрість: “Що посієш, те й пожнеш”.

Учень3.

Змалку навчися людей поважати.

Слово хороше учися казати.

Ти доторкнись до людини душею

І усміхнися чарівно до неї.

Будь вольовий і завжди терпеливий,

Добрий, уважний, правдивий.

V. Підсумки заняття.

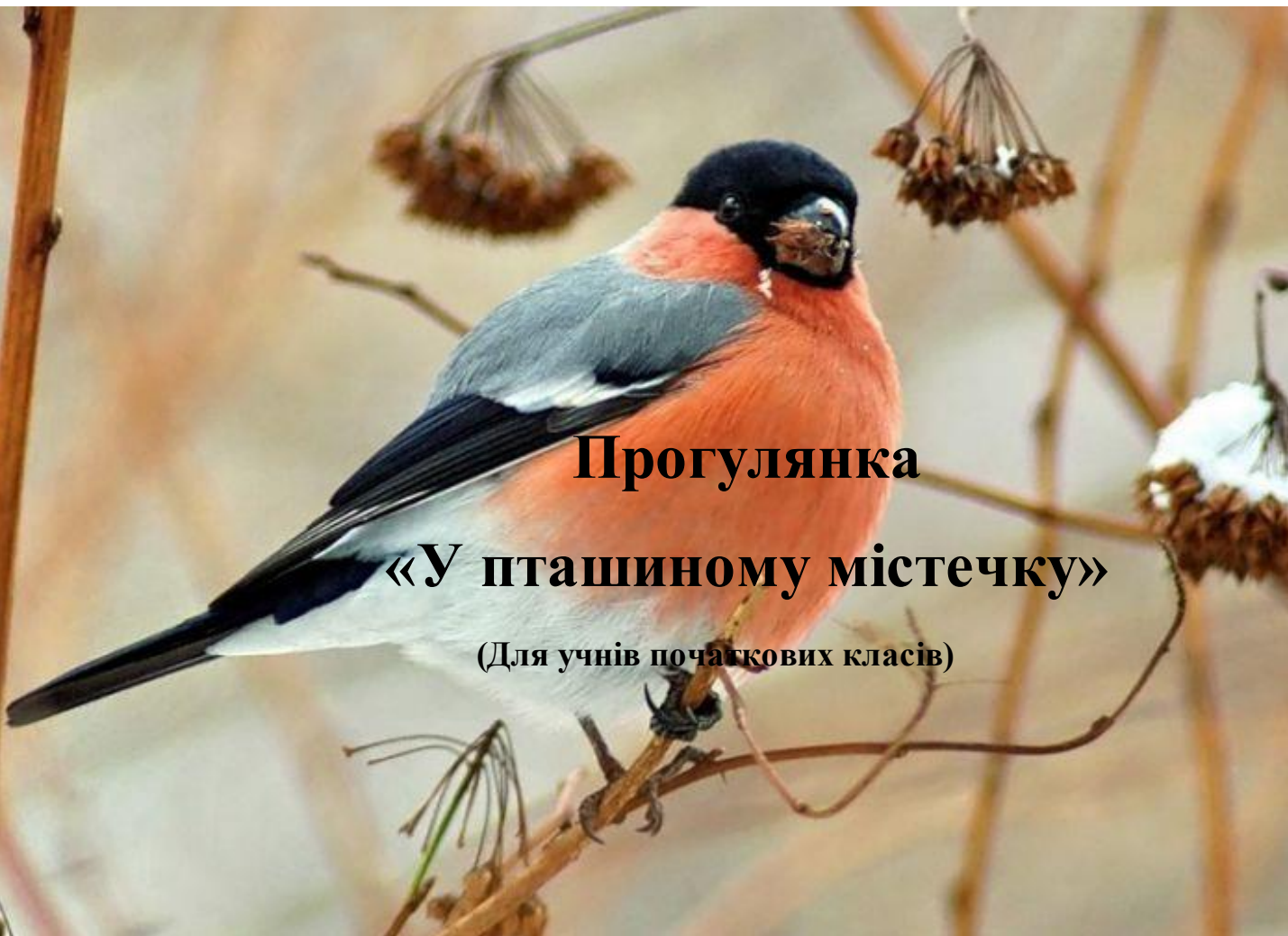
- Ось і добігає до кінця наше заняття, а на завершення давайте поділимося за допомогою мікрофона своїми враженнями про те, що ви дізналися нового, корисного, та які висновки зробили для себе.

- Чим сподобалося вам наше заняття?

Орієнтовні теми прогулянок.

1. “Про братів наших менших”.
2. “У саду чаклує листопад”.
3. “Слідами пернатих”.
4. “У майстерні художника - природи”.
5. “Птахи взимку”.
6. “Прекрасній сліт навколо”.
7. “Зимова казка”.
8. “Жива земля”.
9. “Ліс у різні пори року”.
10. “Пернаті вісники весни”.

Відділ освіти Згурівської районної державної адміністрації
Районний методичний кабінет
Згурівський НВК «Гімназія – загальноосвітня школа 1 ступеня»

Прогулянка
«У пташиному містечку»
(Для учнів початкових класів)

Матеріали підготувала
вихователь ГПД
Дубенська Л. П.

Згурівка
2015 р.

Спілкування з природою.

Тема. У пташиному містечку.

Мета. Учити впізнавати пернатих друзів за зовнішнім виглядом, голосом; правильно підбирати корм для птахів.

Розвивати спостережливість, уяву, увагу.

Виховувати діяльнісну любов до природи, бажання допомогти тваринам і птахам взимку.

Обладнання: годівнички, корм.

Форма роботи: прогулянка.

Передує роботі гра “Зимуючі птахи”. Спостереження за зимуючими птахами: синичкою, горобцем, воронами, сороками, повзиками, снігурами тощо.

Хід заняття

I. Організаційна частина.

Вихователь. - Сьогодні екологічна стежинка поведе нас у Пташине містечко. Там на нас уже чекають, як ви гадаєте, хто?

(Відповіді дітей)

II. Основна частина.

1. Актуалізація опорних знань.

Вихователь. – Діти, яких птахів можна побачити взимку? (Горобчиків, синичок, ворон, голубів, сорок, повзиків, снігурів, омелюхів).

Вихователь. - Як називаються ці птахи? (Зимуючі).

- Зима - це така пора року, коли вся природа поринула у глибокий сон. Єдине, що нагадує нам про те, що природа жива, - це птахи, які своїм живим голосом звеселяють холодний пейзаж за вікном.

- Але це тільки для нас, людей, птахи взимку - радість. Для самих же птахів настає найважчий період їхнього життя.

- Що птахам страшніше - голод чи холод?

(Відповіді дітей)

Вихователь. - Так, саме голод - найбільша небезпека для тендітної пташки взимку. Сита пташина не замерзне навіть у люті морози, тому сьогодні ми разом розвісимо годівниці у Пташиному містечку. Насиплемо в них корму і щодня будемо спостерігати, хто прилітатиме до наших їдалень. Знайте, що тільки одна годівниця, яка не порожніє всю зиму, зберігає життя 12 птахам!

- Годівничками-намистом (на ліску нанизані варені шматочки моркви, бурячка, картоплі) ми прикрасимо гілочки яблунь. Помилуйтеся, як гарно! Якими стали яблуньки з таким намистом?

(Відповіді дітей: святковими, красивими, веселими).

Вихователь. - А ще, діти, щасливими від того, що через декілька хвилин у них з'явиться багато голосистих друзів.

- Великі годівнички-картоплини (варена картопля, перетята міцною ниткою) ми розвісимо на липку. Зверніть увагу, добра липка сама припасла пташкам корм - свої горішки. А поруч з ними будуть висіти наші годівнички. Адже птахи живляться винятково залишками з людського столу.

2. Робота з віршованим матеріалом.

Прохання пташок:

Поспіши, дитино мила,

Глянь на світ навкруг:

Все зима снігом покрила -

І поля, і луг.

Ні зігрітись у промінні,

Ні знайти зерна.

Ось лежить там на камінні

Пташка нежива.

А тут друга прилетіла,

Жалібно квилить:

Поможи, дитино мила,

Сю зиму прожить.

Обережно, о дитятко,

Стіл щодня змети -

І крихтини перед хатку

Пташці принеси.

3. Практична робота.

Вихователь. - А кому ми приготували шматочки сирого несолоного сала та м'яса? Правильно, синичкам.

(Діти прикріплюють шматочки до гілочок дерев.)

Вихователь. - А я принесла ще й варені кісточки для них. Будемо спостерігати акробатичні вправи, на які здатні лише синички.

Учень: Срібний іній іскриться,

Дні короткі стоять.

Горобці і синиці

До кормушок летять.

Загули вітри холодні,

Пада сніг важкий.

Зажурилися голодні

У гаю пташки.

Не журіться, прилітайте,

В гості всі до нас!

У садочок завітайте

- Нагодуєм вас.

Вихователь. - Яку чудову годівничку змайстрували хлопці. Це ж справжнісінька їдальня. Із чого вона зроблена? (І дерев'яних дощок.)

Вихователь. - Таку годівницю не буде руйнувати вітер, а отже птахи не будуть полохатися. У неї є дашок. Для чого? (Щоб сніг не замітав їжу.)

Вихователь. - Закріпимо її за допомогою мотузки та дроту. Чому не можна використовувати цвяхи?

(Дереву боляче. Через нанесену рану дерево може загинути у люті морози. Годівничка не повинна псувати дерево.)

Вихователь. - Підгодовувати птахів можна насінням диких рослин, бур'янів, соняшника, ягодами, відходами зерна, крихтами білого хліба. Чорного хліба давати не слід: він довше затримується у переповненому волі, засихає, птахи хворіють, а іноді й гинуть.

А висушені хрущі взагалі чудові ласощі для птахів.

Кожна людина повинна виховати в собі і у своїх близьких та товаришів почуття любові до природи, бережливого ставлення до неї і до тварин, зокрема до птахів.

Учень.

Добрі люди,

зерна, крихти сипте в годівниці,

Бо голодні горобчики, дятли і синиці.

Вихователь. - Ми принесли із собою смачний корм. Який саме?

- Насіння соняшнику (не смажене). Його дуже люблять снігурі та синиці (непогано було б злегка потовкти насіння пляшкою або ж качалкою).

- Овес - для горобців.

- Просо, пшоно.

- Насіння кавуна - для синичок і повзиків.

- Сире гарбузове насіння.

- Насіння ясена - улюблені ласощі снігурів.

- Насіння бур'янів.

- А ось ягоди горобини, калини, бузини залишились на рослинах. Буде пожива для снігурів, дроздів, омелюхів.

- Вінички кропиви - для снігурів.

- Насіння реп'яшків - для щигликів.

Учень: *Із-за білих кучугур*

Прилетів до нас снігур.

Сірі лапки, чорний хвіст,

Він приніс хорошу вість:

Сніг усипав поле, гай,

Буде добрий урожай.

III. Підсумок.

Вихователь. - Як на людському, так і на пташиному столі повинно бути розмаїття. Насиплемо у годівниці всього потроху, щоб задовольнити найвибагливіші пташині смаки, допомогти вижити у непростий голодний і холодний час тим птахам, які взимку не залишають рідні краї, і будьте впевнені - птахи сповна віддячать вам влітку за вашу турботу.

Відділ освіти Згурівської районної державної адміністрації
Районний методичний кабінет
Згурівський НВК «Гімназія – загальноосвітня школа І ступеня»

Екскурсія

«Зимова казка»

(Для учнів молодших класів)

Матеріали підготувала
вихователь ГПД
Дубенська Л. П.

Згурівка
2014 р.

Тема. Зимова казка.

Мета. Ознайомити з змінами, які відбулися в природі; навчити бачити прекрасне навколо нас; розвивати спостережливість, пам'ять, логічне мислення; виховувати любов до природи.

Форма проведення: екскурсія.

I. Організаційна частина.

Бесіда:

- Які ви знаєте пори року?
- Яка зараз пора року?
- Які ви знаєте зимові місяці?
- Ознаки зими.

II. Повідомлення теми і завдань екскурсії, мотивація.

— Сьогодні, діти, підемо до лісу. Ми бачили який ліс був влітку, восени; спостерігали за життям його мешканців. Тепер подивимось, який ліс в зимовому вбранні. Спостерігатимемо за поведінкою птахів і звірів, що залишились зимувати в нашій краї.

III. Настановна бесіда.

— Які дороги і тротуари взимку?

(Вкриті снігом, льодом, а тому слизько).

— Діти, ми повинні бути дуже уважні, обережні на вулиці. Йти лише колоною, не штовхати один одного, не бігати по дорозі, бо така поведінка може спричинити травму вам або вашому товаришу.

— Які ви пам'ятаєте правила переходу вулиці?

(“Пішохідний перехід”).

— Як повинні рухатись по тротуару?

(Права сторона).

— А хто пам'ятає, як ми повинні поводитись в парку під час екскурсії?

— Що означають слова: берегти природу?

IV. Повідомлення маршруту екскурсії.

V. Основна частина.

1.Робота з віршованим матеріалом.

Учень.

Зимо - чарівнице,

Білий - білий сніг.

Він лежить іскриться,

Падає до ніг.

Вихователь. - Діти, як ви розумієте вислів: земля спить під білою ковдрою? Так, землю вкрив сніг, рослинам, корінню дерев тепло і вони не мерзнуть, а відпочивають, щоб весною знову зазеленіти.

Учень.

Ану сніжок, ану дружок,

Лети і не вгавай.

І поле й луг, і все навкруг

Щільніше укривай.

2.Спостереження за рослинним світом.

Вихователь. - А тепер пригадаймо, діти, які дерева і кущі були восени? Подивіться зараз на дерева.

- Де поділось багряно-золотаве вбрання дерев?

- А тепер пройдемо і уважно подивимось, чи всі дерева без листя?

- А що то зеленіє вдалині? Підійдемо і подивимось. Та це ж ялина і сосна.

- Діти, придивіться, чим покрите гілля ялини і сосни? (Хвоя)

- А хто вже знає, чому ялина і сосна не скидає свого вбрання зовсім?
(Відповіді дітей)

Вихователь. - Правильно, в ялини і сосни хвоя опадає не разом, одна падає, а інша виростає, а тому дерево стоїть завжди зелене.

- Чим корисна ялина і сосна?

- Яка користь від парку? (Відповіді дітей)

3.Спостереження за птахами.

Вихователь. - Які птахи залишились зимувати? Давайте послухаємо.
(Синиці)

- У лісі співали синиці. Вони перелітали табунцями, обнишпорювали кожне деревце, заглядали в кожну щілину промерзлої кори, голосно посвистували, перегукувались, а потім несподівано знялись і полетіли.

- Що ви знаєте про життя синиць? Користь від цього птаха?

- Діти, а хто це вистукує об дерево? (*Дятел*)

- А що він так старанно шукає під корою? (*Шкідників дерев*)

- Він лікує дерева, а собі дістає поживу.

(Діти розглядають дятла, його строкате забарвлення пір'я, який дзьоб, як він старанно, вміло ним вистукує, мов на барабані).

Вихователь. - Цей стукіт роздається по всьому лісу, сповіщає, що і взимку не припиняється в ньому життя.

- А чому не чути багатоголосся птахів?

- Бо їм холодно і голодно, а тому вони селяться ближче до осель, копиць соломи в полі, щоб добувати собі їжу і захист в негоду.

- Яких птахів ви бачили в шкільному саду?

(*Горобці, синички, снігурі, сови, ворони*).

— А як ви допомагаєте взимку птахам?

— (*Виготовили годівнички і кидаємо крихти хліба, зерно*).

— Хто розповість, які пташки до нас прилітають взимку? (*Снігурі*). (Діти розповідають про червоногрудих снігурів, де їх бачили).

— А де пташки ховаються вночі?

(*Під стріхами будівель, в дуплах дерев, в скирти соломи*).

— А в шпаківнях зимують птахи?

(*Не зимують*).

— Чому?

— Діти, є пташка, яка виводить пташенят взимку. Це шишкар.

4.Спостереження за дикими тваринами.

Вихователь. - Потім заприміємо білочок. Руденькі і пухнасті, вони безпечно гралися на стовбурі велетенської сосни. Із писком і фурканням ганялися одна за

одною, вертілися так швидко навколо стовбура, що починало здаватися ніби то й зовсім не білочки, а рудий шарф обвивається навколо сосни.

Учень.

Де ти, білочко, живеш?

Що ти білочко гризеш?

У зеленому ліску

У дуплі у сосняку.

Я гризу горішки,

І гриби і шишки.

А в зимові люті дні

Ти не мерзнеш у дуплі?

Мене добре зігрів,

Моя шубка хутрова.

А тому зимові дні мені зовсім не страшні.

Вихователь. - Як потрібно оберігати красуню-білочку, окрасу лісів і парків?

— А до нас прибігають у сад білочки?

— Хто за ними спостерігав?

Вихователь. - Зайці обачніші, ніж синиці та білки. Вони не спали поблизу стежки, а може й зовсім не днювали в цих місцях.

— Діти, що ви можете розповісти про зайчика?

(Зайчик - пухкенький вуханчик, на зиму міняє вбрання сіре на біле, щоб легше було ховатись від ворогів. Живиться корою молодих дерев, сіном, любить моркву, буряки).

— А які тварини ще живуть у лісі, полі? *(Лисиця, вовк, олень).*

— Яка користь від диких тварин? *(М'ясо, шкіра).*

— Чи завдають шкоду дикі тварини? *(Зайці обгризають кору молодих дерев, лисиця краде свійських птахів, вовк — свійських тварин).*

— Як називають людей, що полюють на диких тварин? *(Мисливці).*

- Діти, мисливці полюють на хижих звірів, а більшість із них лише ходять на полювання аби помилуватись красою природи. В нашій країні є організації,

які дбають про природу (птахів, звірів, рослин), займаються їх охороною, є спеціальні заповідники, де забороняють полювати. У них тварин підгодовують, в лісі розвішані годівнички, куди лісники кладуть корм тваринам і птахам. І не тільки в лісах, а в морях і річках охороняється риба. Бо берегти природу - берегти країну.

VI. Підсумок екскурсії. Рефлексія.

- Сьогодні ми побували в казковому зимовому парку. Які ж зміни відбулися в природі взимку? Як вони вплинули на живу природу?

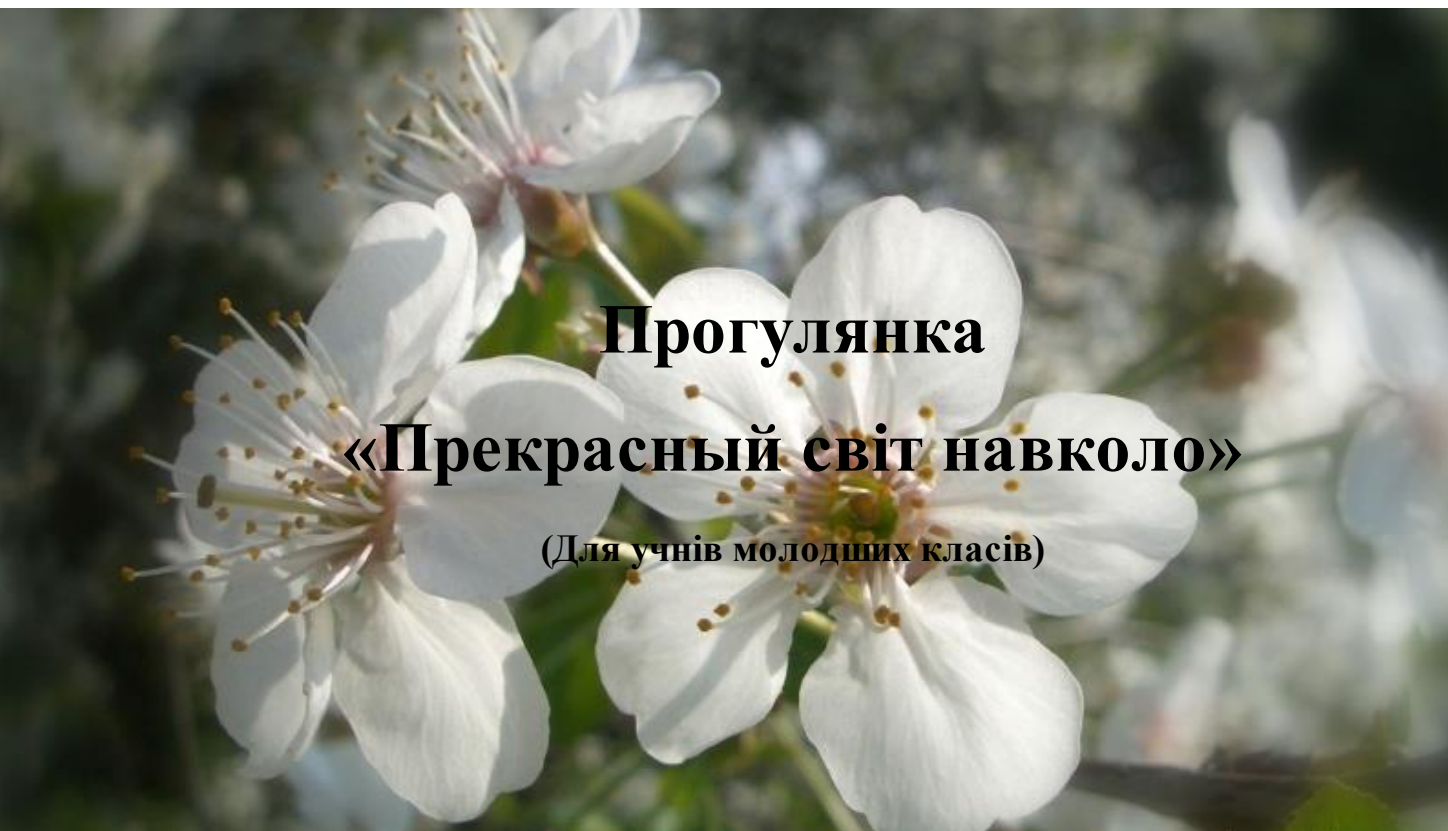
- Ви всі добре поводитись, усім цікавилися, багато побачили і почули. Тепер будете ще більше любити і оберігати мешканців лісу, любити свій рідний край, свою Батьківщину - рідну Україну.

Парк – наше багатство. Бережіть його!

Такий вислів ви прочитали при вході в парк. Дотримуйтесь його.

Згурівський НВК «Гімназія – загальноосвітня школа І ступеня»

Прогулянка «Прекрасный світ навколо»

(Для учнів молодших класів)

Матеріали підготувала
вихователь ГПД
Дубенська Л. П.

Згурівка
2014 р.

Тема. Прекрасний світ навколо.

Мета. Закріпити знання дітей про дерева і кущі. Розвивати пізнавальну активність, логічне мислення, уяву, увагу, мову, як засіб спілкування, пам'ять.

Виховувати любов до природи, дбайливе ставлення до неї.

Обладнання: фотоапарат, бінокль.

Музичне оформлення: музика П.І.Чайковського “Березень”, “Квітень”.

Форма проведення: прогулянка.

Передує прогулянці робота з гербарієм різноманітних рослин. На виховних заняттях діти прослухали записи музики П.І.Чайковського “Березень”, “Квітень” із музичного альбому “Пори року”.

Перед прогулянкою проводжу невелику бесіду за такими питаннями: “Який вигляд мали дерева і кущі на попередній прогулянці? Які весняні місяці? Коли ви побачили перші ознаки весни? Як прокидаються дерева? Що таке бруньки? Якими вони бувають?”

Хід прогулянки

I. Організаційна частина.

Вихователь. - На прогулянку я запросила Веселий Весняний Вітер. Підставте йому свої долоньки для привітання. Який він?

(Теплий, прохолодний, добрий, веселий, ласкавий, невидимий тощо).

II. Основна частина.

1. Спостереження за природою.

Вихователь. - Що змінилося сьогодні у довкіллі?

(Діти описують весняний день).

Вихователь. - Пройшло декілька днів, і на деяких рослинах з'явилися молоді листочки. Чому?

(Було тепло, сонячно. Рослини в достатній кількості постачали брунечкам воду з поживними речовинами).

Вихователь. - Сьогодні ми сфотографуємо, як змінюється життя з приходом весни.

2. Робота з загадками.

Веселий Весняний Вітер загадує загадки :

*Все у зелені довкола:
Пасовище, ліс і поле.
Мчать струмочки од ріки,
Ліплять гнізда ластівки.
І в сороки новина –
Облетіла всіх вона,
Сповіщаючи:... ! - **Весна.***

Вихователь. - Як дерево називається, що в білий пух одягається?
(Т о п о л я).

Вихователь. - Привітайтеся з тополею.

- Доброго ранку, тополько!

- Яка тополя? (Висока, струнка, тоненька, молода, пахуча).

- На що схожа? (На свічку, на стрілу).

3.Ознайомлення з легендою.

Вихователь. - На Україні тополлю завжди порівнювали з дівчиною. Навіть легенда є така: налетіли на село турки, старих порубали, молодих в полон забрали. Іде в невольничому гурті дівчина і кожен її крок їй все важче вдається, бо веде він далі від рідного дому.

Втекла дівчина вночі. А на ранок побачила кінну погоню. “Батьку степ, поля рідні, порятуйте мене!” - біжить і благає. Ще трохи і вхопить її за коси вершник, ось уже вхопив, та рука сковзнула з гілки, бо за мить обернулася дівчина тополею.

- І ми можемо бути схожими на топольки. Підніміть руки вгору, складіть долоньки над головою, підведіться на пальчики, потягніться вгору до сонечка, як молоді топольки.

- Розгляньте гілочку тополі. Що змінилось? На тополі розгорнулись молоді листочки. Які вони?

(Зелені, блискучі, ніжні, тендітні).

- А які на запах?

(Запашні, духмяні).

Вихователь. - Зверніть увагу: листочки блискучі. Це тому, що вони вкриті смолистою речовиною, яка захищає їх від холодного вітру вдень і від нічних морозів, перешкоджає випаровуванню води. До вас посміхаються листочки. Вони щасливі від нашої зустрічі. Які це усміхнені листочки?

4. Гра “Біжи до дерева, яке я назву”

Вихователь. - Прислухайтесь до співу Веселого Весняного Вітру. Він запрошує нас підійти до верби. Чи змінилася верба? На вербі також розпустилися молоді листочки.

- Які вони? Чим відрізняються від листочків тополі? А чим вони схожі?

(Вони такі ж молоді, зелені, запашні, на дотик - клейкі).

5. Гра “Моя верба найкрасивіша тому, що ...”

Варіанти відповідей дітей:

- Моя верба найкрасивіша тому, що у неї тоненькі зелені листочки.

- Гарні гілочки, нахилені до самісінької води.

- Вона дуже красива у ніжному весняному вбранні.

- Вона схожа на чарівну добру фею.

Вихователь. - Придивіться до кори на деревах. У деяких місцях вона стала червонуватою. Рослини ніби засмагають. На корі утворюються опіки. (Весною збільшується сонячна радіація). Щоб їх не було, дерева і кущі весною підбілюють. Білий колір вапна відбиває сонячні промені, рятує кору від опіків.

Підсумок прогулянки. Рефлексія.

- Ось і підходить до кінця наша прогулянка. Які враження вона справила на вас? Які почуття у вас виникали?

- Ви побачили, яка гарна наша Земля. Наступає весна, оживає природа, і цю тендітну красу потрібно зберегти.

Своя пісенька у кожної пташки.

Своя мелодія у кожної пісні.

Своя музика у неба і землі.

Вихователь. - *Хай плине час, але ми повинні пам'ятати: нам потрібно навчитись чути музику землі, бачити її неповторну красу і зберегти для нащадків.*

1. Державна національна програма “Освіта” (Україна ХХІ ст.). – К.: МО України, 1994.
2. Національна доктрина розвитку освіти. - К., 2001.
3. Абетка моральності: Що в характері твоїм? /А.І.Мовчун, Л.В.Мовчун – К.: МКПФ “Злата”, 2011-303с.
4. Виховні години. 1-4 класи / Н. Г. Красоткіна – Тернопіль: Мандрівець, 2005- 256 с.
6. Виховні години в початковій школі / упоряд. Т.В. Бишова, І.В. Васильченко.-К.: Шкільний світ, 2010.- 128 с. –(Бібліотека “Шкільного світу”).
7. Години спілкування. 1клас. / Букрєєва Н.А., Володарська М.О., Настечко А.І., Пілаєва О.М., Полуніна С.М. - Х.: Вид. група “Основа”,2013.-103, [1]с.-(Серія “Початкова школа. Виховна робота”).
8. Морально-етичне виховання. 1-4 класи (за програмою Л.М. Слотвинської).
9. Посібник учителя / В.С.Бандура, Т.В.Безполько, М.М.Біла, М.А. Блиску, О.В. Бондарчук, та ін..-Х.:Вид. група “Основа”,2012-494,[2] с.: табл.
10. Уроки етики в 1-4 класах / Упоряд. О.О.Кулич, Г.М. Фінько, Г.І. Кенц-Х.: Вид. група “Основа”, 2007 Серія “Етика”).